

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL APLINKOS MINISTRO IR SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2005 M.
GEGUŽĖS 26 D. ĮSAKYMO NR. D1-265/V-436 „DĖL VISUOMENĖS IR
SUINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ INFORMAVIMO APIE APLINKOS ORO
UŽTERŠTUMO LYGIUS, VIRŠIJANČIUS PAVOJAUS AR INFORMAVIMO
SLENKSČIUS, TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2009 m. gruodžio 24 d. Nr. D1-803/V-1065
Vilnius

1. P a k e i ĉ i a m e Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gegužės 26 d. įsakymą Nr. D1-265/V-436 „Dėl Visuomenės ir suinteresuotų institucijų informavimo apie aplinkos oro užterštumo lygius, viršijančius pavojaus ar informavimo slenksčius, tvarkos aprašo patvirtinimo“ ([Žin., 2005, Nr. 74-2688](#)) ir išdėstome jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
Į S A K Y M A S

**DĖL VISUOMENĖS, SUINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ
INFORMAVIMO APIE APLINKOS ORO UŽTERŠTUMO LYGIUS TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo ([Žin., 1999, Nr. 98-2813](#)) 9 straipsniu ir siekdami užtikrinti, kad pagal Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 ([Žin., 1999, Nr. 90-2660](#); 2005, Nr. 26-831, Nr. [86-3220](#)), 22.4 ir 22.5 punktus teikiama visuomenei informacija apie aplinkos oro užterštumo lygius atitiktų 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL 2008 L 152, p. 1) reikalavimus:

1. T v i r t i n a m e Visuomenės, suinteresuotų institucijų ir įstaigų informavimo apie aplinkos oro užterštumo lygius tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas) (pridedama).
2. N u s t a t o m e, kad Tvarkos aprašas įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.
3. P a v e d a m e įsakymo vykdymo kontrolę Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos viceministrams, kuruojantiems visuomenės informavimo sritį.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
ir Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2005 m. gegužės 26 d.
įsakymu Nr. D1-265/V-436
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
ir Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2009 m. gruodžio 24 d.
įsakymo Nr. D1-803/V-1065 redakcija)

VISUOMENĖS, SUINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ INFORMAVIMO APIE APLINKOS ORO UŽTERŠTUMO LYGIUS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Visuomenės, suinteresuotų institucijų ir įstaigų informavimo apie aplinkos oro užterštumo lygius tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato veiksmus, kurių turi imtis šiame Tvarkos apraše nurodytos institucijos, siekdamos tinkamai informuoti apie aplinkos oro užterštumo lygį.

2. Informacija apie aplinkos oro užterštumo lygį turi būti tiksli, išsami, reguliariai atnaujinama, nemokama.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normose, patvirtintose aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo normų nustatymo“ (Žin., 2001, Nr. [106-3827](#)) (toliau – Aplinkos oro užterštumo normos), vartojamas sąvokas.

II. VISUOMENĖS, SUINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ INFORMAVIMAS APIE APLINKOS ORO UŽTERŠTUMO LYGĮ

4. Informacijos apie aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis (KD_{10} ir $KD_{2,5}$) ir ozonu lygį, nustatytą vadovaujantis Aplinkos oro kokybės vertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596 (Žin., 2001, Nr. [106-3828](#)) (toliau – Aplinkos oro kokybės vertinimo taisyklės), reguliarių teikimą visuomenei, suinteresuotoms institucijoms ir įstaigoms organizuoja Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA) kartu su regionų aplinkos apsaugos departamentais (toliau – RAAD).

5. Apie aplinkos oro užterštumo lygį informuojama internete, per radiją ir (ar) televiziją, ir (ar) spaudą, ir (ar) leidiniuose, ir (ar) kt. viešąsias telekomunikacijų priemones.

6. Informacija apie aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, kietosiomis dalelėmis (bent KD_{10}), ozonu ir anglies monoksidu lygį turi būti atnaujinama kiekvieną dieną, o kai įmanoma – kas valandą. Informacija apie aplinkos oro užterštumo švinu ir benzenu lygį, nurodant paskutinių 12 mėnesių vidutinę vertę, turi būti pateikiama kas trys mėnesiai (esant galimybei – kas mėnesį).

7. Aplinkos oro užterštumo normose nustatytų normų viršijimo atvejais, informacija apie teršalų koncentraciją aplinkos ore papildomai (tiesiogiai el. paštu) teikiama:

7.1. Aplinkos ministerijai;

7.2. atitinkamos savivaldybės administracijai;

7.3. Sveikatos apsaugos ministerijai;

7.4. Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVSPT);

7.5. atitinkamos apskrities visuomenės sveikatos centrui (toliau – AVSC);

7.6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD);

7.7. suinteresuotoms organizacijoms, kurios susijusios su vartotojų apsauga, organizacijoms, kurios atstovauja pažeidžiamų gyventojų grupių interesams, kitoms panašioms sveikatos priežiūros organizacijoms, susijusioms pramonės federacijoms ir kt.

8. 7.7 punkte nurodytos organizacijos, suinteresuotos aplinkos oro užterštumo normų viršijimo atvejais gauti informaciją, Aplinkos apsaugos agentūrai turi raštu pranešti el. pašto adresą (-us), kuriuo (-iais) pageidauja gauti informaciją. Kitoms 7 punkte nurodytoms institucijoms ir įstaigoms informacija siunčiama bendroju el. pašto adresu, jei institucijos ir

įstaigos nenurodo kitaip.

9. Teršalo koncentracijos lygis aplinkos ore pateikiamas kaip vidutinė vertė per vidurkinimo laikotarpį, nurodytą atitinkamame Aplinkos oro užterštumo normų priede. Teikiant informaciją nurodomi visi aplinkos oro užterštumo normos, įskaitant ir ribinę vertę, siektinę vertę, pavojaus slenkstį, informavimo slenkstį arba ilgalaikį tikslą viršijantys užterštumo lygiai.

10. Informuojant pateikiamas trumpas aplinkos oro užterštumo lygio atitikimo Aplinkos oro užterštumo normų 1–8 prieduose nustatytoms normoms vertinimas ir informacija apie poveikį sveikatai arba, tam tikrais atvejais, augmenijai.

11. AAA kasmet, ne vėliau kaip iki gegužės 1 d., savivaldybėms, RAAD, Aplinkos ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai išsiunčia ir visuomenei savo interneto tinklalapyje paskelbia metines ataskaitas apie praėjusių kalendorinių metų aplinkos oro užterštumo lygį visais Aplinkos oro užterštumo normose apibrėžtais teršalais. Kai kurioje nors teritorijoje nustatytas aplinkos oro užterštumo lygis tam tikru teršalu viršija ribinę arba siektinę vertę, informacija apie nustatytus viršijimus atitinkamai savivaldybei pateikiama ne vėliau kaip iki kovo 1 d.

12. 11 punkte nurodytose ataskaitose privaloma informuoti apie normas viršijusius užterštumo lygius atitinkamais vidurkinimo laikotarpiais. Su šia informacija turi būti pateikiamas apibendrintas tokio aplinkos oro užterštumo lygio poveikio įvertinimas. Tam tikrais atvejais gali būti pateikiama informacija ir vertinimai apie miškų apsaugą, informacija apie tam tikras pirmtakų (prekursorių) medžiagas, nurodytas Aplinkos oro kokybės vertinimo taisyklėse.

III. ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ VEIKSMAI, KAI VIRŠIJAMAS PAVOJAUS SLENKSTIS AR INFORMAVIMO SLENKSTIS

13. RAAD, išmatavęs ar kitaip nustatęs, kad nors vieno iš Aplinkos oro užterštumo normose nurodyto teršalo koncentracija tris valandas iš eilės viršija arba kyla grėsmė viršyti nustatytą sieros dioksido, azoto dioksido ar ozono pavojaus slenkstį arba ozono informavimo slenkstį:

13.1. nedelsdamas informuoja apie tai visuomenę toje teritorijoje, kurioje nustatytas pavojaus ar informavimo slenksčio viršijimas ar kyla grėsmė jį viršyti (paskelbia internete, per radiją ir (ar) televiziją, ir (ar) spaudą, ir (ar) kt. viešąsias telekomunikacijų priemones) ir kartu paskelbia Tvarkos aprašo atitinkamame (1, 2 ar 3) priede pateiktą pranešimą, nurodo, kas labiausiai veikia padidintą aplinkos oro užterštumo lygį, kokių prevencinių veiksmų RAAD ėmėsi taršai mažinti, kokie rekomenduojami teršalų išmetimo mažinimo veiksmai;

13.2. nedelsdamas telefonu arba elektroniniu paštu informuoja (ir ne vėliau kaip per 1 darbo dieną raštu patvirtina) apie tai:

13.2.1. savivaldybės, kurios teritorijoje nustatytas pavojaus ar informavimo slenksčio viršijimas ar kyla grėsmė jį viršyti, administraciją;

13.2.2. apskrities, kurios teritorijoje nustatytas pavojaus ar informavimo slenksčio viršijimas ar kyla grėsmė viršyti, VSC (AVSC);

13.2.3. AAA;

13.3. kas valandą 13.2 punkte nurodytoms institucijoms pateikia atnaujintą informaciją apie aplinkos oro užterštumo lygį 13 punkte nurodytais teršalais.

14. RAAD, informuodamas 13.2 punkte nurodytas institucijas, privalo pateikti šią minimalią informaciją:

14.1. pavojaus ar informavimo slenksčio viršijimo vietą, datą, laiką (pradžią ir trukmę) ir, jei žinoma, priežastis;

14.2. nustatytą didžiausią 1 valandos koncentraciją ir ozono atveju – papildomai didžiausią 8 valandų koncentracijos vidurkį;

14.3. informaciją apie tai, ar pateikė visuomenei Tvarkos aprašo atitinkamame (1, 2 ar

3) priede nurodytą pranešimą.

15. AVSC, gavęs iš RAAD 14 punkte nurodytą informaciją, nedelsdamas informuoja apie tai:

15.1. Sveikatos apsaugos ministeriją;

15.2. VVSPT.

16. Atsižvelgdamas į situacijos pokyčius, AVSC visuomenei gali teikti papildomą, nei pateikė RAAD pagal 13.1 punktą pranešimo formose, sveikatos apsaugos požiūriu naudingą informaciją.

17. AAA, gavusi iš RAAD 14 punkte nurodytą informaciją:

17.1. nustato užterštumo plitimo, kitimo tendencijas ir nedelsdama apie tai informuoja:

17.1.1. Aplinkos ministeriją;

17.1.2. Sveikatos apsaugos ministeriją;

17.1.3. VVSPT;

17.1.4. PAGD;

17.1.5. Ekstremalių sveikatai situacijų centrą;

17.1.6. atitinkamos savivaldybės administraciją;

17.1.7. RAAD;

17.1.8. AVSC;

17.2. 17.1 punkte nurodytoms institucijoms pateikia informaciją apie:

17.2.1. geografinę sritį, kurioje tikimasi, kad toliau tą dieną (ar kitą dieną (-as)) bus viršytas informavimo ar pavojaus slenkstis;

17.2.2. numatomą aplinkos oro užterštumo lygio pokytį (pagerėjimas, nusistovėjimas arba pablogėjimas), kartu nurodydama pokyčių priežastis;

17.2.3. pavojaus ar informavimo slenkščio viršijimo trukmę;

17.3. apibendrintą informaciją skelbia savo interneto tinklalapyje ir nurodo, kur galima rasti daugiau informacijos apie aplinkos oro užterštumo lygį.

18. VVSPT, gavęs informaciją apie pavojaus ar informavimo slenkščio viršijimą ar grėsmę jį viršyti, jo plitimo ir kitimo tendencijas, pagal kompetenciją įvertina gaunamus duomenis ir konsultuoja AVSC galimo poveikio visuomenės sveikatai ir jo mažinimo galimybių klausimais.

19. Savivaldybės administracija, gavusi informaciją apie pavojaus ar informavimo slenkščio viršijimą ar grėsmę jį viršyti:

19.1. nedelsdama informuoja apie tai visuomenę toje teritorijoje, kurioje nustatytas pavojaus ar informavimo slenkščio viršijimas ar kyla grėsmė jį viršyti (paskelbia internete, per radiją ir (ar) televiziją, ir (ar) spaudą, ir (ar) kt. viešąsias telekomunikacijų priemones), nurodo, kas labiausiai veikia padidintą aplinkos oro užterštumo lygį, kokių prevencinių veiksmų savivaldybė ėmėsi siekiant sumažinti taršą, kokie rekomenduojami teršalų išmetimo mažinimo veiksmai;

19.2. priima sprendimus kiek galima greičiau ir veiksmingiau įgyvendinti priemones pagal Aplinkos oro apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnį aplinkos oro užterštumo lygiui, pavojingam žmonių sveikatai ir aplinkai, mažinti.

20. Viršijus pavojaus ar informavimo slenkstį ar kylant grėsmei jį viršyti, visuomenei turi būti pateikta kiek įmanoma daugiau informacijos apie galimą poveikį visuomenės sveikatai ir jo mažinimo galimybes.

_____”

2. N u s t a t o m e, kad nuo šio įsakymo įsigaliojimo nebegalioja Ozono aplinkos ore normų ir vertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 544/509 „Dėl ozono aplinkos ore normų ir vertinimo taisyklių nustatymo“ (Žin., 2002, Nr. [105-4731](#)), V skyrius „Visuomenei pateikiama informacija“.

APLINKOS MINISTRAS

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

ALGIS ČAPLIKAS

Visuomenės, suinteresuotų institucijų ir
įstaigų informavimo apie aplinkos oro
užterštumo lygius tvarkos aprašo
1 priedas

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Poveikis sveikatai ir rekomenduojamos atsargumo priemonės, esant azoto dioksido pavojaus slenkščio viršijimui

Teršalas	Pavojaus slenkstis	Gyventojų rizikos (jautri) grupė	Simptomai	Atsargumo priemonės
Azoto dioksidas (NO ₂)	400 μg/m ³	Kūdikiai, vaikai, nėščiosios, pagyvenusieji asmenys, asmenys, sergantys astma ir kitomis kvėpavimo sistemos ligomis bei kraujotakos sistemos ligomis, asmenys, paveikti kitomis toksinėmis medžiagomis, kurios sustiprina oro teršalų poveikį arba sąveikauja su oro teršalais, asmenys, gyvenantys nepalankiomis socialinėmis ekonominėmis sąlygomis	Akių, nosies ir gerklės dirginimas; dusulys; kosulys (gali būti su gleivėmis); padidėjęs kvėpavimo takų jautrumas medikamentams, mažinantiems bronchų spindį; susilpnėjusi plaučių funkcija (ypač sergantiems lėtine obstrukcine plaučių liga); padidėjęs kvėpavimo takų imlumas kvėpavimo takų infekcijoms (ypač vaikų); paūmėjusios kvėpavimo takų alerginės uždegiminės reakcijos; sergančiųjų kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos ligomis sveikatos pablogėjimas	Riboti darbinę veiklą ir fizinį aktyvumą lauke; neatidarinti orlaidžių, langų ir durų; sandariai uždaryti visas vėdinimo angas; patalpų vėdinimui naudoti oro kondicionierius; važiuojant autotransporto priemonėmis sandariai uždaryti langus; naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemones (kvėpavimo aparatus, filtruojančias priemones, kurių techniniuose reikalavimuose nurodyta, kiek galima būti aplinkoje, atsižvelgiant į oro teršalų koncentraciją); blogai pasijutus, kreiptis į gydytoją; esant būtinybei ar kilus neaiškumams, konsultuotis su visuomenės sveikatos centro apskrityje specialistais ar Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie SAM specialistais

Visuomenės, suinteresuotų institucijų ir
įstaigų informavimo apie aplinkos oro
užterštumo lygius tvarkos aprašo
2 priedas

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Poveikis sveikatai ir rekomenduojamos atsargumo priemonės, esant sieros dioksido pavojaus slenkščio viršijimui

Teršalas	Pavojaus slenkstis	Gyventojų rizikos (jautri) grupė	Simptomai	Atsargumo priemonės
Sieros dioksidas (SO ₂)	500 µg/m ³	Kūdikiai, vaikai, nėščiosios, pagyvenusieji asmenys, asmenys, sergantys astma ir kitomis kvėpavimo sistemos ligomis bei kraujotakos sistemos ligomis, asmenys, paveikti kitomis toksinėmis medžiagomis, kurios sustiprina oro teršalų poveikį arba sąveikauja su oro teršalais, asmenys, gyvenantys nepalankiomis socialinėmis ekonominėmis sąlygomis	Kvėpavimo takų dirginimas; refleksinis kosulys; kvėpavimo sutrikimai; sunkus ir susilpnėjęs kvėpavimas; nosies ir gerklės deginimas; dusulio priepuoliai; bronchų spazmai (ypač sergančiųjų astma); odos ir gleivinių dirginimas; sergančiųjų kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos ligomis sveikatos pablogėjimas	Riboti darbinę veiklą ir fizinį aktyvumą lauke; neatidarinėti orlaidžių, langų ir durų; sandariai uždaryti visas vėdinimo angas; patalpų vėdinimui naudoti oro kondicionierius; važiuojant autotransporto priemonėmis sandariai uždaryti langus; naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemones (kvėpavimo aparatus, filtruojančias priemones, kurių techniniuose reikalavimuose nurodyta, kiek galima būti aplinkoje, atsižvelgiant į oro teršalų koncentraciją); blogai pasijutus, kreiptis į gydytoją; esant būtinybei ar kilus neaiškumams, konsultuotis su visuomenės sveikatos centru apskrityje specialistais ar Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie SAM specialistais

Visuomenės, suinteresuotų institucijų ir
įstaigų informavimo apie aplinkos oro
užterštumo lygius tvarkos aprašo
3 priedas

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Poveikis sveikatai ir rekomenduojamos atsargumo priemonės, esant ozono pavojaus ar informavimo slenksčio viršijimui

Teršalas	Pavojaus slenkstis	Informavimo slenkstis	Gyventojų rizikos (jautri) grupė	Simptomai	Atsargumo priemonės
Ozonas (O ₃)	240 μg/m ³	180 μg/m ³	Kūdikiai, vaikai, nėščiosios, pagyvenusieji asmenys, asmenys, sergantys astma ir kitomis kvėpavimo sistemos ligomis bei kraujotakos sistemos ligomis, asmenys, paveikti kitomis toksinėmis medžiagomis, kurios sustiprina oro teršalų poveikį arba sąveikauja su oro teršalais, asmenys, gyvenantys nepalankiomis socialinėmis ekonominėmis sąlygomis	Akių dirginimas, kosulys; dusulys; gerklės sausumas; nosies užgulimas, skausmas įkvėpus ir krūtinės ląstos spaudimas; plaučių dirginimas ir uždegimas; sumažėjęs plaučių tūris; galvos skausmas; pykinimas; nuovargio jausmas; sumažėjęs imuninis atsparumas ir padidėjęs jautrumas alergenams; sergančiųjų kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos ligomis sveikatos pablogėjimas	Riboti darbinę veiklą ir fizinį aktyvumą lauke; neatidarinėti orlaidžių, langų ir durų; sandariai uždaryti visas vėdinimo angas; patalpų vėdinimui naudoti oro kondicionierius; važiuojant autotransporto priemonėmis sandariai uždaryti langus; naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemones (kvėpavimo aparatus, filtruojančias priemones, kurių techniniuose reikalavimuose nurodyta, kiek galima būti aplinkoje, atsižvelgiant į oro teršalų koncentraciją); blogai pasijutus, kreiptis į gydytoją; esant būtinybei ar kilus neaiškumams,

Teršalas	Pavojaus slenkstis	Informavimo slenkstis	Gyventojų rizikos (jautri) grupė	Simptomai	Atsargumo priemonės
					konsultuotis su visuomenės sveikatos centro apskrityje specialistais ar Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie SAM specialistais
